

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
24 iulie 2019

Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII ACESTORA
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ MATERNĂ)

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba română (15 puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Într-o poveste arabă clasică, dascălul era un fierar de rând.

*Într-o cetate unde se învățau toate științele trăia un tânăr studios, însuflețit de o dorință arzătoare de a se desăvârși. Într-o zi a aflat, ascultând **vorbele** unui călător, că trăia într-un ținut îndepărtat un om fără pereche, înzestrat cu virtuțile tuturor timpurilor. Deși era atât de învățat, omul munea ca fierar, cum făcuseră și tatăl său, și tatăl tatălui său.*

*Îndată ce a auzit vorbindu-se despre această minune a științei, tânărul și-a luat sandalele și bocceaua și a pornit la drum. După luni și luni de mers și de oboseală, **a ajuns** în cetatea fierarului, i s-a înfățișat acestuia, i-a sărutat poala vestmântului și a așteptat cu umilință. Fierarul, un bărbat în vârstă, l-a întrebat:*

- Ce dorești?
- Să învăț știința, a răspuns tânărul.

(Jean-Claude Carrière, Cercul mincinoșilor. Povești filozofice din toată lumea)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *vorbele*, *a ajuns*. **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt derivat și unul format prin compunere. **2 puncte**
3. Indicați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: ... **tânărul** și-a luat sandalele și bocceaua și **a pornit** la drum. **4 puncte**
4. Menționați funcția sintactică a cuvintelor din următoarea propoziție: *Să învăț știința*. **4 puncte**
5. Transcrieți prima propoziție principală din textul dat. **1 punct**

B. Literatura română și universală pentru copii (15 puncte)

Redactați un eseu de aproximativ o pagină, despre *tema copilăriei*, reflectată într-un text liric inclus în programa de examen.

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea viziunii asupra *temei copilăriei* în textul liric inclus în programa de examen;
- indicarea a două aspecte/elemente referitoare la *tema copilăriei* prezentate în textul liric ales;
- ilustrarea celor două elemente/aspecte indicate, prin secvențe/episoade semnificative din opera aleasă;
- exprimarea unui punct de vedere propriu asupra *temei copilăriei* reflectate în textul selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

C. Limba și literatura maghiară maternă (30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

A barna komód tetején egy zöld emberke ült, zöld volt a haja, zöld a szeme, még a kisujja körme hegye is zöld volt. Ő bömbölt nagy zöld bömböléssel, zöld szeméből zöld könnyek patakja áradt, megzöldítette Murmura néni szép, cifra szőnyegét.

– Jaj, ha ezt Murmura néni meglátja, elvitet a zöld lificel – sóhajtott Zsuzsika.

– Még hogy a zöld lificel!? – óbégatott a zöldhajú –, hiszen az én vagyok!

Zsuzsika boldogan összecsapta a tenyerét.

– Üdvözöllek, kedves zöld lific!

– Tényleg kedves vagyok? – kérdezte gyanakodva a zöld lific.

– De még mennyire – mondta Zsuzsika.

– Nem félsz tőlem?

– Már hogy félnék egy ilyen kedves mukitól! Sőt, akármilyen bajod, nagyon szívesen segítek, ha tudok.

– Már segítettél – mondta a zöld lific, és kidörgölte a szeméből a könnyeket. – Az nekem aranyat ér, ha nem félsz tőlem. Azért bömböltem, mert velem ijesztgetik a gyerekeket. Pedig én vigasztalni szeretném őket. Hogy azt mondják az emberek a síró gyerekeknek: Na, ne itasd az egereket, mindjárt jön a zöld lific, és megvigasztal.

– Na, még ilyen! A végén még a konkóról meg a bákásról is kiderül...

– Jaj! – hallatszott ekkor egy kétségbeesett hang. – Jaj! – egy másik hang.

– Hát ezek?

– Az egyik jaj a konkó, a másik jaj a bákász.

– Jaj, de félek – szeppent meg Zsuzsika. – Mért jajgatnak? – Félnék tőled.

– Tőlem? – álmélkodott Zsuzsika.

– Na, ugye, látjátok – mondta a mumus az asztal alá –, tudtam én, hogy Zsuzsikától nem kell félni. Gyertek csak elő.

Az asztal alól előmasírozott a konkó és a bákász. Igaz, a konkónak a szokásosnál egy kicsit nagyobb lába volt - bumm-bummozott minden lépésnél, de azért nagyon helyre legény volt. A bákásról nem is beszélve, mert az meg olyan volt, mint egy pulikölyök. Három láb ide, három láb oda. Bemutatkoztak Zsuzsikának.

Ő meg táncra perdült örömeiben. Táncra perdült a mumus, a konkó, a bákász és a zöld lific is. Nagy volt az öröm.

(Lázár Ervin: A zöld lific)

1. Mutassa be a szöveg alapján Zsuzsika három táncpartnerét! **2 pont**
2. Értelmezze a zöld lific szavait!
„Az nekem aranyat ér, ha nem félsz tőlem. Azért bömböltem, mert velem ijesztgetik a gyerekeket. Pedig én vigasztalni szeretném őket. Hogy azt mondják az emberek a síró gyerekeknek: Na, ne itasd az egereket, mindjárt jön a zöld lific, és megvigasztal.” **3 pont**
3. Mutassa be 10–15 mondatban a műköltészeti mese legalább 5 műfaji sajátosságát! **5 pont**
4. Képezzen igéket a következő főnevekből!
barna, szem **2 pont**
5. Alkosson egy-egy mondatot, melyben a *kedves* szó legyen
a. melléknév; b. főnév! **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot a *fél* szó mindkét jelentésével! **2 pont**
7. Egészítse ki a *Zsuzsika örült* mondatot kétféle határozóval! **2 pont**
8. Írja ki a vizsgalapra a helyes mondat betűjelét!
a. Zsuzsika segítette a zöld lificet.
b. Zsuzsika segített a zöld lificnek. **2 pont**
9. Írjon ki a szövegből egy retorikai alakzatot, és nevezze meg azt! **4 pont**
10. Sorolja fel a gyermekirodalom epikai műfajait!
Írjon egy-egy példát minden műfajhoz! **6 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități de învățare, având ca formă de realizare jocul didactic, pentru domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu: 5-6 ani, în care să apelați la cunoștințele copiilor despre povestiri învățate, având în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;

Probă scrisă la limba și literatura română și universală pentru copii, limba și literatura maghiară maternă și metodică predării acestora (învățământ preșcolar în limba maghiară maternă)

Model

- descrierea conținuturilor etapelor enumerate.

B. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne (15 puncte)

Dolgozzon ki egy egynapos időtartamú projektet a következő témával: *Zöld erdőben jártam!*

Figyeljen a projekt tervezésének szakaszaira:

- indoklás,
- térkép,
- célok,
- erőforrások,
- módszerek,
- a projekt produktuma,
- információk feltérképezése,
- tevékenységi sarok és felkínált eszközö
- logikus felépítés, helyes fogalomhasználat
- nyelvhelyesség, helyesírás!